

Giữ phép lịch sự khi đặt câu hỏi

I - Nhận xét

1. Tìm câu hỏi trong khổ thơ dưới đây. Những từ ngữ nào trong câu hỏi thể hiện thái độ lễ phép của người con ?

- Mẹ ơi, con tuổi gì ?
- Tuổi con là tuổi Ngựa
- Ngựa không yên một chỗ
- Tuổi con là tuổi đi...

XUÂN QUÝNH

151

2. So sánh các câu hỏi trong đoạn văn sau. Em thấy câu các bạn nhỏ hỏi cụ già có thích hợp hơn những câu hỏi khác không ? Vì sao ?

Sau một cuộc dạo chơi, đám trẻ ra về. Tiếng nói cười ríu rít. Bỗng các em dừng lại khi thấy một cụ già đang ngồi ở vệ cỏ ven đường. Trông cụ thật mệt mỏi, cặp mắt lộ rõ vẻ u sầu.

- Chuyện gì đã xảy ra với ông cụ thế nhỉ ? - Một em trai hỏi.

Đám trẻ tiếp lời, bàn tán sôi nổi :

- Chắc là cụ bị ốm ?
- Hay cụ đánh mất cái gì ?
- Chúng mình thử hỏi xem đi !

Các em tới chỗ ông cụ, lễ phép hỏi :

- Thưa cụ, chúng cháu có thể giúp gì cụ không ạ ?

Theo XU-KHÔM-LIN-XKI

**2. Em muốn biết sở thích của mọi người trong ăn mặc, vui chơi, giải trí.
Hãy đặt câu hỏi thích hợp :**

- a) Với cô giáo hoặc thầy giáo em
- b) Với bạn em

3. Theo em, để giữ phép lịch sự, cần tránh hỏi những câu hỏi có nội dung như thế nào ?

II - Ghi nhớ

Khi hỏi chuyện người khác, cần giữ phép lịch sự. Cụ thể là :

- 1. Cần thưa gửi, xưng hô cho phù hợp với quan hệ giữa mình và người được hỏi.
- 2. Cần tránh những câu hỏi làm phiền lòng người khác.

III - Luyện tập

1. Cách hỏi và đáp trong mỗi đoạn đối thoại dưới đây thể hiện quan hệ giữa các nhân vật và tính cách của mỗi nhân vật như thế nào ?

a) Ông bố dắt con đến gặp thầy giáo để xin học. Thầy Rơ-nê đã già, mái tóc ngả màu xám, da nhăn nheo, nhưng đi lại vẫn nhanh nhẹn... Thầy hỏi :

- Con tên là gì ?

Ông Giô-dép liếc mắt nhìn Lu-i, có ý bảo con trả lời.

- Thưa thầy, con là Lu-i Pa-xtơ ạ.

- Con đã muốn đi học chưa hay còn thích chơi ?

- Thưa thầy, con muốn đi học ạ.

Theo ĐỨC HOÀI

b) Một lần, I-u-ra chạm trán tên sĩ quan phát xít. Tên sĩ quan hỏi :

- Thằng nhóc tên gì ?

- I-u-ra.

- Mày là đội viên hả ?

- Phải.

- Sao mày không đeo khăn quàng ?

- Vì không thể quàng khăn trước mặt bọn phát xít.

Theo VĂN 4 (1984)